

Lovforslag nr. L 39. Fremsat den 6. oktober 1988 af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om tilmeldingsgebyr ved ungdomsuddannelser og videregående uddannelser

§ 1. I forbindelse med tilmeldingen til offentlige vederlagsfri ungdomsuddannelser og videregående uddannelser betales et gebyr, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeren.

§ 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at deltagere i offentlige vederlagsfri enkeltfagskurser skal betale et gebyr i forbindelse med tilmeldingen. Gebyrets størrelse fastsættes af undervisningsministeren. Ministeren kan bestemme, hvilke kurser der er omfattet af ordningen.

§ 3. Indbetaling af tilmeldingsgebyr efter § 1 eller § 2 er en betingelse for at kunne deltage i undervisning, prøver og eksaminer.

§ 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om gebyrordningen, herunder om administrationen af ordningen.

§ 5. Reglerne i denne lov finder ikke anvendelse, hvor der i anden lovgivning er fastsat bestemmelser om gebyr eller betaling for undervisningen.

§ 6. Har undervisningsministeren bemyndiget ministeriets direktorater til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om at afgørelser ikke skal kunne indbringes for ministeren.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. april 1989 og har virkning for undervisning, der påbegyndes efter den 31. juli 1989.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger

Lovforslagets formål er at effektivisere den økonomiske og administrative tilrettelæggelse af uddannelserne ud fra et mere sikkert kendskab til elevgrundlaget. Gebyret vil blive anvendt til hel eller delvis dækning af udgifterne til administration af undervisningsvirksomheden.

Lovforslaget er samtidig et led i regeringens bestræbelser på at begrænse væksten i de offentlige udgifter.

Efter de hidtidige erfaringer er der alt for mange, der melder sig til uddannelser uden at møde frem til undervisningen eller hurtigt falder fra. For at modvirke det ressourcespild, der er en følge heraf, foreslås det, at der inden for ungdomsuddannelser og videregående uddannelser indføres en ordning, hvorefter der skal betales et gebyr til dækning af administrationsudgifter som betingelse for at kunne påbegynde en uddannelse, som man har tilmeldt sig. Gebyrernes størrelse foreslås fastsat så lavt, at forpligtelsen til at betale gebyr ikke skal afskære nogen fra at tage en uddannelse.

Med dette lovforslag indføres der bl.a. hjemmel til at opkræve et gebyr i forbindelse med tilmeldingen til offentlige vederlagsfri ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Samtidig indføres en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte regler om, at deltagere i offentlige vederlagsfri enkeltfagskurser skal betale et gebyr i forbindelse med tilmeldingen. Gebyrets størrelse fastsættes af undervisningsministeren.

I den bekendtgørelse, der vil blive udstedt med hjemmel i loven, vil der blive fastsat et gebyr på 300 kr. for elever i forbindelse med tilmeldingen til en *ungdomsuddannelse*. Ungdomsuddannelser omfatter gymnasie- og hf-uddannelser (dog ikke hf-enkeltfag, jf. nedenfor), grundlæggende erhvervsuddannelser (efg, grundlæggende tekniker, lærling), eksamensuddannelserne på erhvervsskolerne (højere handelseksamen og højere teknisk eksamen), social- og sundhedsuddannelserne m.fl.

I forbindelse med tilmeldingen til en *videregående uddannelse* vil der blive fastsat et gebyr på 500 kr. Vi-

deregående uddannelser omfatter uddannelser ved universiteter og højere læreanstalter, teknika, de sociale højskoler, sygeplejerskeuddannelsen, terapeutiskolerne, seminarierne, kortere videregående uddannelser ved erhvervsskoler m.fl.

Med hensyn til hvilke uddannelser der henhører under henholdsvis ungdomsuddannelser og videregående uddannelser, vil man følge den gældende ordning inden for statens uddannelsesstøtte.

Endvidere foreslås en adgang for undervisningsministeren til at fastsætte regler om, at deltagere i offentlig vederlagsfri enkeltfagskurser skal betale et gebyr i forbindelse med tilmeldingen. Gebyret på kurser inden for ungdomsuddannelserne vil blive på 300 kr. og inden for de videregående uddannelser på 500 kr.

Gebyrerne vil årligt blive reguleret for pris- og lønudviklingen.

Offentlig undervisning omfatter foruden statslig og kommunal undervisning også undervisning ved selvejende institutioner med 100 pct. statsfinansieret drift.

Undervisningsministeren vil endvidere fremsætte et forslag til lov om erhvervsrettet voksenuddannelse tilrettelagt som deltidsuddannelse eller enkeltfagskurser (typisk tilrettelagt for voksne i erhverv). Der vil herunder blive fastsat regler om en ny tilskudsordning med deltagerbetaling for disse uddannelser. Ordningen vil f.eks. omfatte merkonom- og teknonomuddannelserne, enkeltfagskurser ved erhvervsskolerne, HD- og ED-uddannelserne ved handelshøjskoler m.v. Hensigten med den påtænkte deltagerbetalingsordning vil dels være en samordning af eksisterende betalingsordninger, dels at sikre fri adgang til en række erhvervs vigtige uddannelses tilbud for voksne og en standard i uddannelserne tilpasset brugerønsker. Der opkræves allerede betaling på f.eks. merkonom-, teknonom- og datanomkurserne og gebyr ved enkeltfagskurser på handelsskoler, der som nævnt vil blive omfattet af en ny lov om erhvervsrettet voksenuddannelse tilrettelagt som deltidsuddannelse eller enkeltfagskurser.

F. t. l. vedr. ungdomsuddannelser m.v.

Som eksempler på, hvor der i anden lovgivning er bestemmelser om betaling eller gebyr kan nævnes følgende områder:

Efteruddannelsesloven

Fritidsundervisningsloven.

Prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne

Der skal ikke betales gebyr for uddannelser, hvor der opkræves deltagerbetaling.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Merindtægterne for det offentlige ved gennemførelsen af forslaget er følgende i 1989 og i budgetoverslagsperioden:

Mio. kr.	1989	1990	1991	1992
1) Ungdomsuddannelserne:				
Gymnasie- og HF-uddannelserne ..	9	9	9	9
Erhvervsuddannelserne	22	22	22	22
2) De videregående uddannelser	30	30	30	30
I alt merindtægt	61	61	61	61

Spørgsmålet om at inddrage merindtægterne for amtskommunerne ved gebyrordningen ved gymnasie- og hf-uddannelserne samt ved andre uddannelser, der henhører under kommunerne, vil indgå i forhandlingerne med de kommunale organisationer om de generelle tilskud.

Lovforslagets administrative konsekvenser

Man forestiller sig, at gebyret betales i forbindelse med optagelsen. Opkrævningssystemet vil så vidt muligt blive knyttet sammen med de edb-baserede tilmeldings- og indskrivningssystemer, som allerede eksisterer, og dermed kan merbelastningen som følge af ordningens gennemførelse begrænses.

Opkrævningssystemerne tilpasses de enkelte områders forhold.

*II. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1*

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Som eksempler på enkeltfagskurser, der vil blive omfattet af ordningen, kan for tiden nævnes: gymnasiale suppleringskurser (i det omfang, eleverne ikke ved optagelsen på en videregående uddannelsesinstitution henvises til et gymnasialt suppleringskursus), enkeltkursusordningen ved universiteterne og de højere læreanstalter, enkeltkursusordningen ved seminarierne, kurser på Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks Højskole for Legemsøvelser og Sløjdlærerskolerne.

Til § 4

Gebyret opkræves i forbindelse med optagelsen på en uddannelse eller et kursus.